

Einsteinova akadémia v praxi / Einstein Academy in practice

Na Slovensku sa už 14 rokov organizuje Týždeň vedy a techniky s cieľom zlepšiť vnímanie a propagáciu vedy a techniky, vzbudiť záujem mladých ľudí o štúdium prírodovedných a technických disciplín, informovať verejnosť o poznatkoch vedy a techniky a o nutnosti podporovať vedu a techniku. Pred dvoma rokmi sme aj my v knižnici rozhodli aktívne zapojiť do tejto celoslovenskej aktivity a začali sme realizovať v tomto týždni interaktívne podujatia pod názvom **Einsteinova akadémia**.

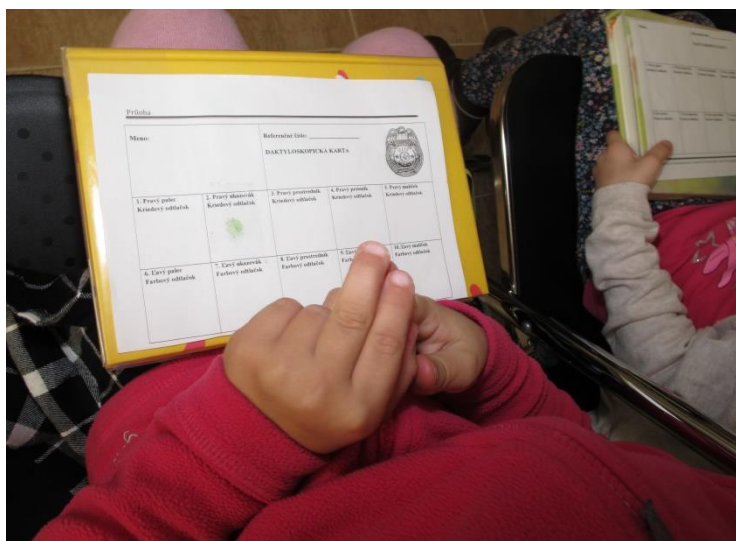
„Základné myšlienky vedy sú väčšinou jednoduché a pravidlá sa dajú reprodukovat' jazykom, ktorý je zrozumiteľný každému“, povedal Albert Einstein. Jeho meno, ako jedného z najvýznamnejších vedcov 20. storočia, sa nám spája s genialitou a vysokou inteligenciou. To bol aj dôvod, prečo sme sa rozhodli pomenovať podujatia v Staromestskej knižnici počas Týždňa vedy a techniky na Slovensku Einsteinova akadémia. Každý sa najlepšie učí pomocou vlastných skúseností a zážitkov. Keď sa k tomu pridá zábava, zapamätáme si viac a motivuje nás to k ďalšiemu poznávaniu. Deti milujú záhady, detektívov, kúzelníkov. Fascinujú ich nové objavy, najmä ak si ich môžu vyskúšať. Počas celého týždňa organizujeme stretnutia detí a mládeže s ľuďmi, ktorí sa venujú vede, študujú alebo študovali prírodné alebo technické vedy a majú chuť podeliť sa so svojimi vedomosťami. Deti majú možnosť na jednoduchých pokusoch zistiť čo je salinita, difúzia, filtrácia, vodivosť, ale aj aký je rozdiel medzi IQ a EQ, ako funguje 3D tlačiareň atď...

V druhom novembrovom týždni 2017 sa uskutočnil 3. ročník Einsteinovej akadémie. Zorganizovali sme 5 podujatí pre škôlkarov, školákov a stredoškolskú mládež. Tento ročník sa konal s podporou Slovenskej asociácie knižníc a Bratislavského samosprávneho kraja.

Škôlkari sa zahrali na detektívov a policajtov. Dozvedeli sa, prečo sa práve odtlačok prstov používa na identifikáciu osôb a vyskúšali si dva spôsoby snímania odtlačkov. Pre žiakov prvého stupňa boli dve akcie z oblasti zábavnej fyziky zamerané na vulkanizmus. Deti sa naučili, z čoho sa skladá sopka, čo je sopečná činnosť a sami si postavili vlastný zmenšený model sopky. Na prírodné javy, konkrétne povrchové napätie, bola orientovaná ďalšia akcia pre žiakov. Naučili sa, čo je kvapalina a ako zrušiť jej povrchové napätie pomocou tenzidov, napr. jar alebo mydlo. Deti boli nadšené z pokusov a už sa tešia na budúce podobné akcie. Pri realizácii podujatí sme spolupracovali s neziskovou organizáciou Veda nás baví.

Dotyk vedy bol názov prezentácie a workshopu Ing. Petra Molčányho pre študentov Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej. Akcia mohla pomôcť študentom, aby sa lepšie zorientovali v možnostiach ako využiť svoje poznatky nadobudnuté v rámci vyučovacieho procesu. Prednášajúci sa zamerlal na využitie biometrie a automatizácie v bežnom živote. Náborne predviedol, ako môžu využiť svoje znalosti vo svojich domácnostiach, napr. ako funguje diaľkové ovládanie osvetlenia cez mobilné aplikácie, ako merať kvalitu vzduchu

a prašnosti, ako indikovať vlhkosť pôdy a spúšťať automatické polievanie kvetín..., ale aj aké biometrické údaje sa používajú pri identifikácii osôb, aké sú spôsoby ich ochrany, resp. zneužitia. Prezentácia bola prínosná aj pre laikov a študentom mohla pomôcť spoznať, ako môžu využiť svoje znalosti, resp. na čo sa môžu v budúcnosti odborne zamerať, pretože prednášajúci je absolventom elektrotechnickej priemyslovky a elektrotechnickej fakulty a v súčasnosti pracuje v renomovanej slovenskej firme,

Daktyloskopický test

ktorá patrí medzi svetovú špičku v oblasti využívania biometrických technológií zameraných na identifikovanie a verifikáciu osôb na základe odtlačkov prstov, detekcie tváre, dúhovky, sietnice, hlasu či podpisu. Súčasťou prezentácie bola aj súťaž s darčekom. Silnou motiváciou pre organizáciu ďalších podobných podujatí sú šťastné tváre detí, ale aj obdiv a údiv dospelých, ako jednoducho sa dajú vysvetliť prírodné javy a kde všade používame poznatky vedy a techniky bez toho, aby sme si uvedomili mnohé súvislosti.

*PhDr. Jaroslava Lesayová
Staromestská knižnica, Bratislava
lesayova@starlib.sk*

Meníme povrchové napätie vody

In *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc*, 2017, roč. 25, č. 4, s. 49-51.